

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра економічної теорії

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«БІЗНЕС-ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність – 051 «Економіка»
Освітня програма / спеціалізація – «Бізнес-економіка»
Статус дисципліни – обов'язкова

Викладач – Овсієнко Ольга Вікторівна,
к.е.н., доцентка, доцентка кафедри
економічної теорії

12 червня 2020 р.

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Бізнес-потенціал розвитку підприємства» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 8 с.

Розробник

Овсієнко Ольга Вікторівна – доцентка кафедри економічної теорії,
кандидатка економічних наук, доцентка

Гарант освітньої програми

Шевченко Людмила Степанівна – завідувачка кафедри економічної теорії,
докторка економічних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії
(протокол № 10 від 12 червня 2020 р.)

Завідувачка кафедри Л. Шевченко Л. С. Шевченко

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Бізнес-потенціал розвитку підприємства
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова, належить до циклу навчальних дисциплін спеціальної фахової підготовки.
Викладач	Овсієнко Ольга Вікторівна, к.е.н., доцентка, доцентка кафедри економічної теорії НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 057 704 92 58
E-mail	o.v.ovsiyenko@gmail.com, econom_theory@ukr.net
Консультації	Згідно з розкладом роботи кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність поняття бізнес-потенціал підприємства. Вивчається структура бізнес-потенціалу підприємства та її складові. Розглядаються процеси формування та реалізації бізнес-потенціалу підприємства, оптимізації структури бізнес-потенціалу. Досліджуються методи й технології аналізу та оцінки складових бізнес-потенціалу підприємства, його діагностики. Значна увага приділяється управлінню бізнес-потенціалом підприємства. Формуються навички оціночної діяльності як необхідної складової раціонального управління бізнес-потенціалом підприємства.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є набуття теоретичних знань щодо закономірностей, принципів формування бізнес-потенціалу підприємства, оволодіння навичками реалізації бізнес-потенціалу підприємства.

Завдання:

- формування системи знань про структуру та закономірності розвитку бізнес-потенціалу підприємства;
- набуття практичних навичок аналізу та оцінки складових бізнес-потенціалу підприємства;
- формування здатності до діагностики бізнес-потенціалу підприємства;
- набуття навичок оптимізації структури бізнес-потенціалу підприємства;
- оволодіння науковими підходами, практичними методами та прийомами управління бізнес-потенціалом підприємства;
- набуття практичних навичок оціночної діяльності як необхідної складової раціонального управління бізнес-потенціалом підприємства.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Міжнародна економіка», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства», «Менеджмент», «Маркетинг», «Економіка та фінанси підприємства», «Фінансова система».

Кореквізити: «Економічний аналіз діяльності підприємства», «Міжнародний бізнес».

Постреквізити: «Стратегії підприємства», «Оцінка вартості бізнесу», «Конкурентоспроможність бізнесу (підприємства)», «Економічна безпека підприємства».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

- застосувати фундаментальні знання для визначення ролі бізнес-потенціалу у розвитку підприємства, закономірностей формування та реалізації бізнес-потенціалу;
- проаналізувати та оцінити складові бізнес-потенціалу підприємства,
- здійснити діагностику бізнес-потенціалу підприємства, визначити напрями його реалізації;
- запропонувати заходи щодо оптимізації структури бізнес-потенціалу підприємства;
- пояснити особливості процесу управління бізнес-потенціалом підприємства;
- систематизувати науково-практичні підходи до визначення вартості потенціалу підприємства.

**Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р.
для студентів денної форми навчання**

Тиждень	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми та завдання самостійної роботи
1	1. Бізнес-потенціал підприємства та особливості його формування.		
	2. Реалізація бізнес-потенціалу підприємства.		
2	3. Вартість бізнес-потенціалу підприємства.		
	4. Малий бізнес як форма реалізації підприємницького потенціалу суспільства.		
3	5. Особистий потенціал підприємця.	1. Бізнес-потенціал підприємства та особливості його формування. <i>Основна література: 1-12.</i>	
4	6. Розвиток підприємства: сутність, види, оцінка.	2. Реалізація бізнес-потенціалу підприємства. <i>Основна література: 1-12.</i>	
5	7. Ринковий потенціал підприємства.	3. Вартість бізнес-потенціалу підприємства. <i>Основна література: 1-12.</i>	Гудвіл.
6	8.1. Трудовий потенціал підприємства: поняття та оцінка.	4. Малий бізнес як особлива форма реалізації підприємницького потенціалу суспільства. <i>Основна література: 1-12.</i>	Міжнародна та національна підтримка малого бізнесу.
7	8.2. Управління трудовим потенціалом підприємства.	5. Особистий потенціал підприємця. <i>Основна література: 1-12.</i>	
8	9.1. Організаційний та інформаційний потенціал підприємства.	6. Розвиток підприємства: сутність, види, оцінка. <i>Основна література: 1-12.</i>	
9	9.2. Зміна організаційної	Колоквіум	

	структури підприємства.		
10	10. Інвестиційний потенціал підприємства.	7. Ринковий потенціал підприємства. <i>Основна література: 1-12.</i>	
11	11. Інноваційний потенціал підприємства.	8.1. Трудовий потенціал підприємства: поняття та оцінка. <i>Основна література: 1-12.</i>	Кадровий аудит. Корпоративне навчання.
12	12.1. Виробничий потенціал підприємства.	8.2. Управління трудовим потенціалом підприємства. <i>Основна література: 1-12.</i>	
13	12.2. Фінансовий потенціал підприємства.	9. Організаційний та інформаційний потенціал підприємства. <i>Основна література: 1-12.</i>	Корпоративні інформаційні системи.
14	13.1. Антикризовий потенціал підприємства. Криза на підприємстві.	10. Інвестиційний потенціал підприємства. <i>Основна література: 1-12.</i>	Вітчизняні підприємства з іноземними інвестиціями: досвід та особливості роботи.
15	13.2. Антикризовий потенціал підприємства. Фінансова стабілізація підприємства.	11. Інноваційний потенціал підприємства. <i>Основна література: 1-12.</i>	
16	14. Галузева специфіка бізнес-потенціалу підприємства	12.1. Виробничий потенціал підприємства. <i>Основна література: 1-12.</i>	Автоматизовані системи управління виробництвом.
17		12.2. Фінансовий потенціал підприємства. <i>Основна література: 1-12.</i>	Фінансова стійкість підприємства: поняття, способи оцінки.
		13. Антикризовий потенціал підприємства. <i>Основна література: 1-12.</i>	Криза на підприємстві.
18		14. Галузева специфіка бізнес-потенціалу підприємств. <i>Основна література: 1-12.</i>	
		Колоквіум	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, статистичних даних, матеріалів експертно-аналітичних центрів тощо;
- робота над кейсами щодо формування та реалізації бізнес-потенціалу підприємства;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів, підготовка доповідей;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;

– підготовка до практичних занять, колоквиумів та іспиту.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у: Плани практичних занять і завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Бізнес-потенціал розвитку підприємства» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» / уклад. О. В. Овсієнко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020.

Інформаційне забезпечення курсу

Основна література

1. Балацький О. Ф., Телиженко О. М. та ін. Економічний потенціал підприємства: навч. посіб.; за заг. ред. проф. О. Ф. Балацького, проф. О. М. Телиженка. Суми: Університетська книга, 2014. 724 с.
2. Кузнєцова Т. В., Красовська Ю. В., Подлевська О. М. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2017. 195 с.
3. Кулакова С. Ю., Міняйленко І. В. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. Полтава: ПолтНТУ імені Юрія Кондратюка, 2015. 214 с.
4. Овсієнко О. В., Чуприна О. А. Процедури squeeze-out та call-out: роль у реалізації потенціалу бізнесу в Україні. *The Role of Science in Society Sustainable Development: monograph*. Katowice: Publishing House of Katowice School of Technology, 2020. С. 39–44. URL: <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/20ad278a7f9cbf86ed31d75bdc0730dd.pdf> (дата звернення 19.03.2020).
5. Овсієнко О. В., Чуприна О. А. Національні економічні реформи та їх вплив на корпоративну безпеку бізнесу в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7715> (дата звернення: 29.04.2020). DOI: [10.32702/2307-2105-2020.3.56](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.3.56)
6. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. / за ред. Ковальської Л. Л. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2017. 205 с.
7. Прохорова В. В., Чобіток В. І. Потенціал підприємства: формування і оцінка: навч. посіб. Харків: НТМТ, 2013. 211 с.
8. Сафонов Ю. М., Масленников Є. К. Управління потенціалом підприємства: підручник; 2-ге вид., допов. і перероб. Одеса: Прес-кур'єр, 2015. 244 с.
9. Таранюк Л. М. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. Суми: Мрія-1, 2016. 277 с.
10. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. / укладач Н. В. Коваль. Біла церква: БНАУ, 2018. 373 с.
11. Шарко М. В., Мешкова-Кравченко Н. В., Тарасюк А. В. / Херсон. нац. техн. ун-т. Херсон: Вишемирський В. С., 2018. 217 с.
12. Цибульська Е. І. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Харків: Вид-во НУА, 2011. 384 с.

Додаткова література

- Бачевський Б. Є. Потенціал підприємства: моногр. Луганськ: Ноулідж, 2013. 733 с.
- Васильківський Д. М. Підвищення економічного потенціалу підприємства: теорія, методи, практика: моногр. Хмельницький: ХНУ, 2014. 226 с.
- Гриньова В. М., Салун М. М. Оптимізація вартості складових ресурсного потенціалу підприємства: моногр. Харків: ХНЕУ імені С. Кузнєця, 2015. 235 с.
- Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. 208 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2011/0019.pdf (дата звернення: 03.05.2020).
- Ілляшенко С. М. Управління інтелектуальним капіталом підприємства: моногр.

Суми: ТОВ «Триторія», 2017. 360 с.

Менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 136 с.
URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf (дата звернення: 03.05.2020).

Овсієнко О. В. Бізнес-адміністрування у правовій економіці. *Modern Management: Economy and Administration*: monograph / The Academy of Management and Administration in Opole. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2018. Р. 89–96.

Піддубний І. О., Піддубна Л. І., Шестакова А. О. Експортний потенціал підприємства: формування та розвиток: моногр. / Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. Харків: Чальцев О. В., 2017. 257 с.

Потрашкова Л. В. Потенціал соціально відповідального підприємства: концепція та моделі: моногр. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 308 с.

Шевченко Л. С., Макуха С. М., Марченко О. С. та ін. Юридична фірма: пошук моделі ефективного менеджменту: наук.-практ. вид. Харків: Право, 2014. 204 с.

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань та кейсів, виконувати практичні завдання, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення бізнес-процесів). Пропущені практичні заняття відпрацьовуються.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей і рефератів. Також рекомендується мати на заняттях гаджети з доступом до мережі Інтернет, гаджети з опцією «інженерний калькулятор» або гаджети із встановленою програмою Excel.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять прошу використовувати мобільні телефони тільки у навчальних цілях (наприклад, для виконання розрахункових завдань, перегляду статистичних даних). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Бізнес-потенціал розвитку підприємства» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирьохбальною шкалою (0, 3, 4, 5). За результатами практичних занять із кожного з двох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 5 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної

дисципліни на колоквіумах. Колоквіум проводиться у формі усної бесіди викладача зі студентами з метою з'ясування та підвищення рівня їх знань. Проводяться два колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 10 балів. Студент, який не склав колоквіуми, до іспиту не допускається.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату, розрахункові завдання). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Питання для підготовки до іспиту розміщено в АСУ та в «Планах практичних занять і завданнях для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Бізнес-потенціал розвитку підприємства».

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумко вий контроль	Підсум кова оцінка знань
Практичні заняття		Колоквіуми			Іспит	
Модуль № 1	Модуль № 2	Колоквіум № 1	Колоквіум № 2			
max 5	max 5	max 10	max 10	max 10	max 60	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34